

Ի՞նչ և ինչպես

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԼ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

FINANCIAL SECTOR
DEEPENING PROJECT

Ապահովագրությունը
Չեր կողմից ձեռք բերվող այն
երաշխիքն է, որը կոչված է
ծածկելու որոշակի դեպքերի
արդյունքում կրած
վնասները:

1. Տան ապահովագրություն. շինություն և գույք

«Իմ տունն իմ ամրոցն է : Եվ, եթե դիտարկենք կարևորության տեսակետից, ապա բոլորս էլ ունենք մեր «ամրոցի» անվտանգությունն ապահովելու անհրաժեշտություն»:

Տան ապահովագրությունն այնքան կարևոր է, որ ոչ մի բանկ կամ հիփոթեքային վարկ տրամադրող այլ ֆինանսական կազմակերպություն չի համաձայնի տրամադրել իիփոթեք առանց տան ապահովագրության:

1.1 Տան ապահովագրության ծախսերը և օգուտները

Հիմնականում որպես ապահովագրական գումար ընդունվում է պայմանագրի կնքման պահին գույքի շուկայական արժեքը: Իսկ վճարվելիք գումարը՝ ապահովագրավճարները հաշվարկվում են՝ ելնելով ապահովագրության ենթակա գումարից: Ապահովագրավճարների հաշվարկվում են՝ ելնելով ապահովագրության ենթակա գումարից և առկա ուսերից: Ուստի կարող են տարբեր բնակավայրերում տարբեր լինել:

ԾԱԽՍԵՐ/ՕԳՈՒՏՆԵՐ

Օրինակ, ընդունենք Դուք ունեք՝

1. Առանձնատուն, որը գնահատվել է 85,000,000 դրամ, ներառյալ՝ ավտոտնակ՝ 5,000,000 դրամ

2. Առանձնատան գույքը գնահատվել է 15,000,000 դրամ, ներառյալ՝ կամուրջ՝ 8,000,000 դրամ
կենցաղային տեխնիկա՝ 3,000,000 դրամ
առողին տեխնիկա՝ 2,500,000 դրամ
հագուստ՝ 1,500,000 դրամ

Անհրաժեշտ է ապահովագրել նշված առանձնատունն ու գույքը իրդեիլ, բնական աղեստների և կողոպուտի ռիսկերից հետևյալ գումարներով՝

- Առանձնատունը՝ 85,000,000 դրամ (ապահովագրավճարը սովորաբար կազմում է մոտ 0.2% ապահովագրական գումարից),
Գույքը՝ 15,000,000 դրամ (ապահովագրավճարը սովորաբար կազմում է մոտ 0.3% ապահովագրական գումարից):

Հաշվի առնելով առկա ռիսկերը՝ տարեկան ապահովագրական վճարը վերը 0շված երկու դեպքերի համար սահմանվել է 215,000 դրամ (170,000 դրամ առաջին ռիսկի ապահովագրավճարը և 45,000 դրամ երկրորդ ռիսկի ապահովագրավճարը), այսինքն, ընդանենք 17,920 դրամ անական:

Ընդունենք, տանտերերի բացակայության ընթացքում տունը կողոպտել են և հետքերը ոչնչացնելու համար՝ այս իրդեիլ:

Ապահովագրական ընկերության կողմից վերը նշված դեպքերը ճանաչվել են որպես ապահովագրական պատահար և հասուցման ենթակա գումարները հաշվարկվել են՝

- առանձնատան վերականգնման ծախսեր՝ 28,000,000 դրամ
- գույքի վերականգնման հետ կապված ծախսեր՝ 2,500,000 դրամ

Հատուցման ենթակա ընդհանուր գումարը կազմում է **30,500,000 դրամ**

	Օգուտներ	Ծախսեր
Ապահովագրության առկայության դեպքում	30,500,000 դրամ	215,000 դրամ
Ապահովագրության բացակայության դեպքում	215,000 դրամ	30,500,000 դրամ

2. Ավտոմեքենայի համապարփակ ապահովագրություն

Գոյություն ունեն ավտոմեքենայի ապահովագրության մի քանի տեսակներ: Դրանք են՝

- ☂ ավտոմեքենայի համապարփակ ապահովագրություն,
- ☂ մեքենայի սեփականատիրոջ պատաժանատվության ապահովագրություն երրորդ անձանց նկատմամբ, որն իր հերթին բաժանվում է պարտադիր (տես բաժին 3) և կամավոր տեսակների,
- ☂ վարորդի և ուղևորների ապահովագրություն դժբախտ պատահարներից:

2.1 Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում ավտոմեքենայի համապարփակ ապահովագրությունը

Բանկի կողմից ավտովարկ տրամադրելու պարտադիր պահանջներից է ավտոմեքենայի ապահովագրությունը: Այն ծածկում է՝

- ☂ ավտոմեքենային պատճառած վնասի կամ ոչնչացման և ավտոմեքենայի առևանգման ռիսկերը:

Կարող է ներառել նաև հետևյալը՝

- ☂ անձնական ապահովագրությունը դժբախտ դեպքերից,
- ☂ երրորդ անձանց կյանքին, առողջությանը և կամ գույքին վնաս հասցնելու հետ կապված ռիսկերի ապահովագրությունը:

2.2 Ավտոմեքենայի համապարփակ ապահովագրության հետ կապված ծախսեր և օգուտներ

Ինչպես և գույքի ապահովագրության դեպքում, այստեղ նույնպես որպես **ապահովարական գումար** ընդունվում է պայմանագրի կնքման պահին ավտոմեքենայի (շուկայական) արժեքը: Դիմումականում ապահովագրավճարները հաշվարկելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները՝

- ☂ այն վարորդների քանակը, տարիքը, սեռը և վարորդական փորձը, որոնք այս կամ այն հաճախականությամբ վարելու են տվյալ մեջնան,
- ☂ մեքենայի տեսակը և տարիքը, հզորությունը,
- ☂ օգտագործումը, այսինքն մեքենայի շահագործման տարածքը և հաճախականությունը, նպատակը և մեքենայի կայանատեղին գիշերվա ընթացքը,
- ☂ չհատուցվող գումարի չափը և այլն:

Ստորև նշված օրինակի միջոցով հնարավոր է հասկանալ, թե ինչ ծախսեր և օգուտներ կարող եք ունենալ ավտոմեքենան ապահովագրելիս:

3. Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ)

ԱՊՊԱ-ի դեպքում ապահովագրության առարկա է հանդիսանում ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվությունը երրորդ անձանց նկատմամբ: Հատ մարդիկ, չփախես ինչու, ընկալում են այս տեսակը որպես ավտոմեքենայի ապահովագրություն (տես՝ բաժին 2), որն էլ, որպես կանոն, տեղիք է տալիս դժգոհությունների: Այնպես որ, կարծում ենք շատ կարևոր է հասկանալ, թե որ դեպքում ինչ եք ապահովագրում:

Տուժած անձը կոչվում է երրորդ անձ, քանի որ **առաջին** և **երկրորդ** անձինք մեքենայի վարողուն ու ապահովագրական ընկերությունն են՝ որպես ապահովագրության պայմանագրի կողմեր: Երրորդ անձ կարող է լինել հետիւտնը, ապահովագրված անձի մեքենայի ուղևորները, վնաս հասցված մեքենայի վարորդը կամ ուղևորը, այլ անձինք, որոնց կյանքին, առողջությանը կամ գույքին ճՏՊ հետևանքով վնաս է հասցվել:

Որպես կանոն ԱՊՊԱ-ի դեպքում ապահովագրավճարները և ապահովագրության պայմանները տարբեր ապահովագրական ընկերություններում իրարից գրեթե չեն տարբերվում:

ԱՊՊԱ օրինակ

Օրինակ՝ Ենթադրենք Հայաստանում գործում է ԱՊՊԱ-ի մասին օրենք, և Դուք ունեք ԱՊՊԱ պայմանագիր: Ապահովագրական գումարն ըստ օրենքի բաժանվում է հետևյալ կերպ՝
Անձնական՝ 9,000,000 դրամ
Գույքի՝ 2,500,000 դրամ

Տեղի է ունեցել ճՏՊ, որում մեղավոր եք ճանաչվել Դուք: Ձեր անզգուշության պատճառով ճանապահատրանապարտային երթևեկության կամուները խախտելու արդյունքում տուժել են մեքենան, որին Դուք հարվածել եք, այդ նույն մեքենայի վարորդը, և նրա երկու ուղևորները ստացել են մարմանական վնասվածքներ:

Քույր այն անձինը, ովքեք կրել են առողջության և գույքի հետ կապված վնասներ, պետք է ստանան փոխհատուցում:

Հատուցման ենթակա գումարները կազմել են՝

- մեքենայի վերականգնման ծախսեր՝ 1,270,000 դրամ
- վարորդի բուժման հետ կապված ծախսեր՝ 355,500 դրամ
- առաջին ուղևորի բուժման հետ կապված ծախսեր՝ 1,368,500 դրամ
- երկրորդ ուղևորի բուժման հետ կապված ծախսեր՝ 827,000 դրամ

Վերջնական հատուցման ենթակա գումարը կազմում է 3,821,000 դրամ: Դրամից՝

Անձնական՝ 2,551,000 դրամ

Գույքի՝ 1,270,000 դրամ:

Հատուցման ենթակա գումարի հաշվարկն է՝

	Ապահովագրական գումար	Հասցված վնաս
Անձնական	9,000,000 պ.մ.	2,551,000 պ.մ.
Գույքի	2,500,000 պ.մ.	1,270,000 պ.մ.

Ինչպես երևում է օրինակից, թե՛ կյանքի և առողջության, թե՛ գույքի համար օրենքով սահմանված ապահովագրական գումարն ավելի մեծ է, քան տվյալ օրինակում հատուցման ենթակա գումարը:

4. Առողջության կամավոր ապահովագրություն

Առողջության ապահովագրությունը բոլյէ է տալիս մեզ չեզոքացնել այն ռիսկերը, որոնք կապված են մեր և մեր մտերիմների անսպասելի և լուրջ հիվանդությունների բուժման ծախսերի հետ: Առողջության կամավոր ապահովագրության նպատակն է լրացնել պարտադիր բժշկական ապահովագրությունը (Հայաստանում չի կիրառվում):

4.1 Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում առողջության կամավոր ապահովագրությունը

Հիմնականում առողջության կամավոր ապահովագրության ծրագրերը լինում են կապված՝

- ◆ Անհետաձգելի ամբուլատոր և հիվանդանոցային բժշկական օգնության,
- ◆ Ամբուլատոր և հիվանդանոցային պայմաններում անհետաձգելի և պլանային բժշկական օգնության հետ:

- Անհետաձգելի ամբուլատոր և հիվանդանոցային բժշկական օգնության հետ կապված ժրագիր**

Անհետաձգելի ամբուլատոր և հիվանդանոցային բժշկական օգնությունը ներառում է հետևյալը՝

- ◆ անհրաժեշտ մասնագիտական խորհրդատվություն,
- ◆ ախտորոշիչ հետազոտություններ,
- ◆ բուժման հետ կապված անհրաժեշտ դեղորայք,
- ◆ կոնսերվատիվ և վիրահատական միջոցառումներ ամբուլատոր և հիվանդանոցային պայմաններում:

- Ամբուլատոր և հիվանդանոցային պայմաններում անհետաձգելի և պլանային բժշկական օգնության հետ կապված ժրագիր**

Այս ժրագրի շրջանակներում ապահովագրված անձին մատուցվում է բժշկական ծառայությունների ավելի լայն շրջանակ (մանրամասն տեղեկություններ կարող եք ստանալ Ժրագրի կայքում տեղադրված ամբողջական տարբերակից):

Բացառություններ

Բացառությունները հիմնականում անբուժելի կամ դժվար բուժելի հիվանդություններն են, ինչպիսիք են օրինակ, չարորակ օնկոլոգիական, հոգեկան, վեներական և այլ հիվանդությունները:

Յիշե՞ք, ապահովագրողն իրավունք չունի հատուցում կատարելու դիմումը մերժել, եթե այդ իիվանդություններն առաջացել են պայմանագիրը կնքելուց հետո՝ պայմանագրի գործողության ընթացքում:

4.2 Հատուցումներ

Առողջության ապահովագրությամբ գրադլող յուրաքանչյուր ապահովագրական ընկերություն ունի մի շարք բուժհաստատությունների հետ կնքված պայմանագրեր: Ապահովագրության պայմանագրով կարող են նախատեսվել նաև այնպիսի դեպքեր, եթե ապահովադիրը կարող է դիմել պայմանագրում չընդգրկված բժշկական հաստատություններ, եթե՝

- դիմելու պատճառ է հանդիսացել ապահովադիրի առողջությանն անմիջական վլտանգ սպառնացող անհետաձգելի վիճակը,
- ապահովադիրը հնարավորին շուտ տեղեկացրել է ապահովագրողին պատահարի մասին:

5. Որոշումը բողոքարկելու իրավունք: Ֆինանսական հաշտարար

Եթե օրենքով սահմանված ժամկետներում ապահովագրական ընկերությունը (միջնորդը) լուծում չի տալիս բողոքին, ապա Դուք իրավունք եք ստանում բողոքահանց ներկայացնել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին, որը կոչված է լուծելու ապահովադիրի և ապահովագրողի միջև առաջացած վեճերը:

Ի՞նչ է միկրոապահովագրությունը

Միկրոապահովագրությունը նոր ծառայություն է ցածր եկամուտ ունեցողների համար: Նպատակն է օգնել նրանց հաղթահարել ֆինանսական այնպիսի դժվարությունները, որոնք կարող են առաջանալ ծանր հիվանդությունների, դժբախտ պատահարների, հրդեհների կամ բնական աղետների հետևանքով: Խնայողությունները չունենալու դեպքում մարդիկ կիմնականում ապավիճում են բարեկամների օգնությամբ կամ վաճառում թանկարժեք իրեր, օրինակ՝ ոսկյա զարդեր, հող, անասուն:

Ապահովագրված մարդը ֆինանսական աջակցություն ստանում է այն դեպքում, եթե իր հետ ինչ-որ բան է պատահում: Այդ ժամանակ նա ստիպված չէ դիմել ընկերություն, բարեկամներին և հետո էլ՝ մարել վերցրած պարտքը: Սա մեծ առավելություն է: Յաճախ նույնիսկ ամենասրտացավ ընկերն ի վիճակի չէ պարտքով մեծ գումար տրամադրել: Բացի այդ, պարտք ունենալը հաճելի բան չէ:

Ծառայությունն իր գինն ունի: Ապահովագրական ընկերությանը հարկավոր է պարբերաբար որոշակի գումար (ապահովագրավճար) վճարել: Փոխարենը՝ պատահարի դեպքում ապահովագրությունը փոխարինում է ընտանիքի, նտերիմների, հարկամների օգնությամ հաճրագումարին:

Ապահովագրավճարն անհամենատ թիչ է, քան ապահովագրական փոխհատուցումը կարող է լինել: Այս թե ինչու է ապահովագրությունը ձեռնտու: Ապահովագրական ընկերությունը կարող է ավելի մեծ փոխհատուցում տրամադրել, որովհետև վճարումները են ստանում շատ հաճախորդներից:

Դայաստանում այժմ առաջարկվում են միկրոապահովագրության հետևյալ փաթեթները՝

- առողջության ապահովագրություն՝ վիրահատության դեպքում ամրագրված դրամական հատուցմամբ,
- ապահովագրություն՝ դժբախտ պատահարի հետևանքով առաջացած անաշխատունակության կամ նահական դեպքում,
- անշարժ գույքի ապահովագրություն հրդեհից, գազի պայթյունից կամ բնական աղետից, օրինակ՝ երկրաշարժի վճարումներից:

Ապահովագրված մարդիկ կստահ են, որ պատահարի դեպքում իրենց աղքատություն չի սպառնում: **Վաղվա օրվա համար հանգիստ կլինեք, եթե այսօր սկսեք փոքր վճարումներ կատարել:**

Enabling poor rural people
to overcome poverty

Օգտակար խորհուրդներ

Որպես վերջաբան Ձեր ուշադրությանն ենք
ներկայացնում մի քանի շատ կարևոր խորհուրդներ,
որոնք պետք է հիմք հանդիսանան Ձեր և
ապահովագրողի համագործակցության համար:

Յարկավոր է հիշել՝

- Միշտ հայտնեք ամբողջական և ճշմարիտ
տեղեկատվություն:
 - Նախքան ապահովագրական
ծառայություններից օգտվելը ուշադիր
կարդացեք պայմանները:
 - Եթե առաջարկվող ապահովագրական
ծառայությունը Ձեզ ամբողջությամբ
հասկանալի չէ, ապա անպայման
պարզաբանեք բոլոր հարցերը:
 - Մի՛ շտապեք օգտվել առաջին իսկ պատահած
ապահովագրական ծառայությունից:

Հիշե՛ք, որ անկախ նրանից՝ ապահովագրական
ընկերությունը (միջնորդը) Ձեզ տրամադրել է լիարժեք
տեղեկատվություն, կամ տրամադրված
տեղեկատվությունը Դուք ընկալել եք ամբողջությամբ,
թե ոչ, պայմանագիր ստորագրելուց հետո Դու՛ք եք
պատասխանատվություն կրում պայմանագրով Ձեզ
վրա դրված պարտականությունների կատարման
համար:

Յիմնական հասկացություններ, որոնք հարկավոր է իմանալ

- Ապահովագրող՝** տեղական ապահովագրական ընկերություն կամ օտարերկրյա ապահովագրական ընկերության՝ ՀՀ տարածքում գործող մասնաճյուղ:
- Ապահովադիր՝** ապահովագրության պայմանագրի այն կողմը, որին կամ որի մատնանշած անձին (շահառու) ապահովագրողը պարտավոր է հատուցել ապահովագրական պատահարի արդյունքում կրած վնասների դիմաց:
- Ապահովագրական պատահար՝** տեղի ունեցած պատահար (ավտովթար, հրդեհ, հիվանդություն և այլն):
- Ապահովագրական գումար՝** դրամական գումար, որի սահմաններում ապահովագրական ընկերությունը կրում է պատասխանատվություն ապահովադիրի հնարավոր ռիսկերի հետ կապված:
- Ապահովագրավճար՝** ապահովադիրի կողմից ապահովագրական ընկերության ապահովագրության ծառայություններ մատուցելու համար տրվող վճար:
- Ապահովագրական հատուցում՝** դրամական գումար, որն ապահովագրական ընկերությունը պարտավորվում է հատուցել տուժողներին ապահովագրական պատահարի հետևանքով պատճառված վնասի դիմաց:
- Զհատուցվող գումար՝** գումար, որի սահմաններում ապահովագրական ընկերությունը պահանջը չի հատուցում: